

Social- og ældreminister Astrid Krags talepapir

Anledning	Besvarelsen af SOU alm. del - samrådsspørgsmål Å og AA
Dato / tid	3. maj, kl. 16.00 – 17.30
Sted	Vær. 1-133 på Christiansborg
Talens varighed	11 min.

Samrådsspørgsmål Å stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL):

"Vil ministeren redegøre for, hvilke midlertidige løsninger der findes i de store og mellem-store byer for udsatte borgere, efter at flere banker har lukket for deres generelle adgang til at hæve kontanter i fysiske filialer?"

Samrådsspørgsmål AA stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL):

"Vil ministeren redegøre for, hvornår ministeren forventer, at der findes en løsning for udsatte borgere, herunder ældre, hjemløse og flere grupper af mennesker med handicap, som ikke kan få adgang til deres egne penge, efter flere banker har lukket de fysiske filialer og dermed adgangen til at hæve kontanter uden et hævekort?"

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for ordet.

Jeg starter med at svare på samrådsspørgsmål Å og samrådsspørgsmål AA, hvorefter erhvervsministeren vil tage over og besvare samrådsspørgsmålene og afrunde.

Først vil jeg sige, at jeg påskønner spørgerens vedholdenhed i forhold til at rejse denne problemstilling. Man skal ikke undervurdere, hvor frustrerende det må være ikke at kunne komme til sine egne penge, eller ikke at kunne få dem udleveret som kontanter.

Når det er en udfordring at komme til kontanter, så er skyldes det, at udviklingen kun går én vej, og det er mod færre kontanter og flere nye digitale løsninger. Derfor er der naturligt sket en reduktion i antallet af kontantkasser.

Digitale løsninger er for langt de fleste af os en frisættende faktor. Men desværre også for andre en begrænsende faktor.

Det er derfor heller ikke nogen hemmelighed, at det har været en svær sag at håndtere ministerielt. Svær fordi, at der ikke er nogen let løsning på problemet.

Men vi er dog kommet et skridt nærmere. Det vil jeg komme nærmere ind på senere, men lad mig lægge ud med besvare samrådsspørgsmål Å.

[Besvarelse af samrådsspørgsmål Å]

Det er jo i sig selv en pointe, at der er og har været midlertidige løsninger ude omkring i landet: For når der opstår problemer eller udfordringer for udsatte grupper, så er velvilligheden til at gå den ekstra meter stor blandt offentligt ansatte, privatansatte og frivillige i organisationer.

Som jeg også tidligere har oplyst spørgeren om i et udvalgsspørgsmål, er der rundt omkring i landet stadig banker, der har åbne personligt betjente kasser. Jeg er med på, at antallet er faldet betragteligt – men de findes dog.

Regeringen nedsatte i maj 2021 den tværministerielle arbejdsgruppe, som skulle se på problemets omfang og løsningsmodeller. Og i den sammenhæng har vi været i dialog med en del interessenter – kommuner og organisationer – som har kunnet fortælle os om forskellige midlertidige løsninger.

Jeg vil ikke her komme med en udtømmende liste, men give et par nedslag.

[Eksempler fra Aarhus Kommune]

Aarhus Kommune har været optaget af problemstillingen – og lagt et stort arbejde i at afsøge forskellige muligheder for de udsatte grupper.

Der har fx været et samarbejde mellem kommunen og en bank om udbetaling af kontanter til udsatte borgere under den første Corona nedlukning i foråret 2020. Corona var jo med til at skubbe på denne udvikling med nedlukning af de personligt betjente kasser, og under nedlukningerne så man flere steder i landet, at banker og kommuner arbejdede fint sammen.

Aarhus Kommune har kørt et pilotprojekt på et af kommunens sociale tilbud med oprettelse af en institutionskonto adskilt fra tilbuddets drift, hvor pengene går fra borgerens konto til institutionskontoen. Herefter kan medarbejderen hæve de ønskede kontanter – enten sammen med eller på vegne af borgeren. Det er besluttet at gå videre med denne model.

En af de andre modeller, der arbejdes med, er en model med udlevering af hævekort uden kode, så borgeren selv kan hæve kontanter, og der indgås aftale med banken om overførsel af mindre daglige beløb til borgerens hævekort.

Endelig er man i Aarhus ved at undersøge en model efter inspiration fra institutionen Sølund i Skanderborg Kommune, hvor

man har valgt at oprette en fælles bankkonto. Fra denne konto udstedes et First Card (Dankort) til alle medarbejdere, som er ansat på 15 timer eller derover.

Disse kort er personlige. Medarbejderen kan anvende dette kort til at handle på borgerens vegne og dokumentere sine indkøb vha. en særlig app. Løsningen sikrer, at der ikke sker en større opsparing på en konto, og månedsvis opkrævning sikrer, at beløbene opkræves kontinuerligt hos den enkelte borger.

[Odense Kommune og Hus Forbi]

Så vil jeg også nævne eksemplet fra Odense Kommune, som har haft samarbejde med en lokal bankfilial. Samarbejdet fungerer sådan, at banken bruger sin universalkonto. Kunden møder op i banken, og hvis kunden kan identificere sig selv eller genkendes, så flytter den bankansatte efter kundens ønske et beløb fra kundens konto til universalkontoen, og går så fysisk hen med bankens hævekort og hæver beløbet i hæveautomaten.

Endeligt vil jeg nævne samarbejdet mellem Hus Forbi og Danske Bank, der går ud på at sikre en mere smidig udlevering af betalingskort og pinkode, hvor Hus Forbi står for at distribuere kort til deres sælgere.

Og så har jeg ikke nævnt ordningen i København, hvor borgerne kan gå ned i udvalgte banker og hæve deres kontanter, men det ved jeg, at min kollega erhvervsministeren vil komme ind på i sin besvarelse.

[Besvarelse af samrådsspørgsmål AA]

Som jeg nævnte i min indledning, er vi i regeringen kommet et skridt tættere på en løsning. For den tværministerielle arbejdsgruppe har afrapporteret.

Men lad mig først opholde mig lidt ved Aarhus Kommune igen. For her har man – ud over de gode konkrete eksempler – også taget et større og mere grundlæggende greb i brug, som jeg tror har potentialet til at løse problemet for langt de fleste grupper. Nemlig at integrere kravet om, at udsatte grupper får adgang til deres egne penge, i kommunens udbud af bankforretninger.

For når kommuner rundt omkring i landet sender deres bankforretninger i udbud, er det jo ofte meget store summer og dermed meget interessante forretninger for bankerne. Kommunerne har med andre ord mulighed for at lægge pres på, at deres bankforbindelse sikrer adgang til kontanter for de udsatte borgere, der opholder sig i kommunen.

Det sker nu i Aarhus Kommune, hvor et enigt byråd var enig om, at kommunen skal integrere krav til kontantadgang i det bankudbud, der gennemføres her i år.

[Udfordringer ved regulering]

Jeg må sige, at udbudsvejen, som vi ser i Aarhus, får mig til at tænke over, om denne problemstilling ikke netop er et af de områder, hvor det ikke nødvendigvis er den store politiske reguleringshammer, der er bedst at bruge?

For hvis ikke udbudsvejen, hvad så? Hvis nu vi fx pålagde kommunerne at løse opgaven, hvordan ville sådan en løsning så se ud?

Der ville være mange svære spørgsmål: Hvem er præcis målgruppen – det har i sig selv vist sig som en udfordring at fastlægge. Hvad er det, man får ret til? Er det at hæve på sin egen konto i en personligt betjent kasse i kommunen? Hvilket altså indebærer, at kommunen skal have adgang til viden om borgerens indeståender – for ikke at udbetale flere penge, end

der står på kontoen?

Så er der spørgsmålet om sikkerhed. Hvis der ville være mange kontanter opbevaret på fx et jobcenter eller på en borgerservice, hvordan ville sikkerheden omkring det så se ud?

[Anbefaling om et partnerskab og afrunding]

Med det in mente har den tværministerielle arbejdsgruppe anbefalet regeringen, at den etablerer et partnerskab på tværs af kommuner, brugerorganisationer, bankerne og ministerier.

Og det har vi taget positivt ned, fordi vi sådan set mener, at løsningerne er derude – som vi fx har set med kommunernes bankudbud.

Vi skal arbejde for, at mange flere kommuner begynder at integrere "sociale krav" i deres bankudbud. Jeg ved, at der er en opmærksomhed på løsningen i kommunerne – og i deres fælles organisation. Derfor håber jeg også, at vi igennem partnerskabet ser, at udbudsvejen spreder sig hurtigt hen over landet.

Når vi nu går i gang med at nedsætte partnerskabet, er det også for at sikre, at der er en fast dialog mellem ældre-, udsatte- og handicaporganisationer, kommuner og banker. Partnerskabet skal være et konkret løsningsorienteret partnerskab, hvor lokale konkrete problemer kan blive håndteret.

Derfor vil vi nu tage kontakt til interessenterne og invitere dem med i partnerskabet.

Så svaret på samrådsspørgsmål AA om, hvornår der kan forventes en løsning, er, at det starter nu – og at man meget gerne skulle kunne se, at der findes løsninger på konkrete problemer i løbet af kort tid.

Så vidt fra mig, nu vil jeg overlade ordet til min kollega
erhvervsministeren.